

**Consell Català
de l'Esport**

Generalitat
de Catalunya

Guia per a la redacció del
Mapa d'instal·lacions i
equipaments esportius del municipi

MIEM

juny 2006

Índex

1	Introducció.....	3
2	Equip de treball i mitjans.....	5
3	Estudis de base.....	6
3.1	Territori	6
3.2	Demografia	7
3.3	Anàlisi i avaluació de la pràctica físicoesportiva.....	7
3.4	Anàlisi dels equipaments esportius	8
3.5	Dades de gestió dels equipaments existents	9
4	Redacció del MIEM.....	10
4.1	Anàlisi de la demanda	10
4.2	Anàlisi de l'oferta	11
4.3	Balanç entre l'oferta i la demanda	12
4.3.1	Instal·lacions de la xarxa bàsica	13
4.3.2	Instal·lacions esportives dels centres educatius.....	13
4.3.3	Xarxa complementària.....	14
4.4	Conclusions	14
5	Tramitació i terminis	16
6	Documentació	18
6.1	MIEM	18
6.2	Annexes.....	19

1 Introducció

El Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya (PIEC) estableix tot un seguit de determinacions que afecten els equipaments esportius inclosos en el seu àmbit d'actuació. D'altra banda analitza i concreta les necessitats bàsiques dels diferents àmbits territorials amb l'objectiu de prioritzar les actuacions del Consell Català de l'Esport (CCE) per garantir uns nivells mínims de dotació d'equipaments esportius a tots els ciutadans.

Els estudis de localització de les instal·lacions de la xarxa bàsica (LOC) concreten a escala municipal la distribució de les instal·lacions que cobreixen aquestes necessitats i les adapten a les característiques territorials de cada comarca. Per tant, situen les instal·lacions esportives de la xarxa bàsica, tant les existents com les deficitàries, en els diferents municipis de la comarca.

Però les necessitats específiques de cada municipi depenen de factors molt diversos. Així les pràctiques tradicionals del lloc, la dotació actual d'equipaments, el nivell socioeconòmic, l'urbanisme, l'estructura demogràfica de la població, la situació geogràfica i el clima tenen una incidència decisiva a l'hora d'avaluar les necessitats d'equipaments esportius d'un àmbit concret.

El Mapa d'instal·lacions i equipaments esportius del municipi (MIEM) és l'eina que preveu el PIEC que ha de permetre als municipis determinar les seves necessitats i complementar les establertes com a bàsiques per a tot Catalunya. Per això, la seva formulació ha contemplar uns mínims homogenis per a tots els municipis, però sense oblidar que es tracta d'un instrument de planificació municipal que ha de ser útil, en primer lloc, al propi municipi i per tant ha d'adaptar-se a les seves circumstàncies i als objectius de la seva política esportiva. Per tant, es pot arribar a redactar un complet **pla d'equipaments esportius** que contempli altres aspectes (per exemple, la gestió) o que amplii els mínims establerts per al MIEM, ja que en definitiva, la redacció i l'aprovació d'aquests plans correspon finalment als propis ajuntaments.

El MIEM també ha de contrastar les seves determinacions amb les del PIEC i amb els estudis de localització per a les instal·lacions de la xarxa bàsica i pot incloure l'anàlisi dels equipaments de la xarxa complementària. Si el municipi està afectat per les determinacions de la xarxa d'interès nacional o per alguns dels plans de la xarxa complementària ja aprovats pel Consell Català de l'Esport caldrà també tenir en compte la seva redacció.

Com que algunes instal·lacions de la xarxa bàsica sovint es justifiquen perquè donen servei a usuaris de més d'un municipi, cal que el MIEM consideri i analitzi la situació dels equipaments **esportius que responen a les necessitats de tot l'àmbit territorial considerat al PIEC**.

És evident que la dificultat de la seva redacció es troba directament relacionada amb el nombre d'habitants, l'extensió del municipi i, consegüentment amb la complexitat del sistema esportiu. Els pobles petits difícilment podran resoldre totes les necessitats de la

xarxa bàsica al seu terme municipal i hauran d'utilitzar les instal·lacions d'altres municipis del seu àmbit territorial. En aquest cas, el seu MIEM segurament es limitarà a estudiar les seves singularitats a la xarxa complementària i a definir una zona esportiva, que seria convenient que es situés al costat de les escoles, en el cas que n'hi hagi. En les poblacions més grans caldrà tenir en compte l'estructura dels barris i el paper de capitalitat en el seu entorn, no limitant la quantificació de la demanda a les necessitats estrictes del seu municipi. Aquí l'anàlisi del sistema esportiu adquireix una complexitat i pluridisciplinalitat que requeriran de temps i mitjans per a la seva elaboració, així com de la presa de decisions per definir les seves conclusions. En aquests casos, l'elaboració d'un MIEM és un procés que requereix d'una àmplia i variada participació. Caldrà que, previ a la redacció del MIEM, l'ajuntament estableixi quins son els objectius de la seva política esportiva al municipi, tot definint el seu paper dins el sector.

El MIEM ha de ser un document sintetitzat, principalment gràfic on s'indiqui, de manera clara, la proposta definitiva a la que s'hagi arribat per mitjà d'un procés de participació ciutadana, de debat, i consens municipal.

El Consell Català de l'Esport donarà suport tècnic per l'elaboració dels MIEM, assessorant l'evolució dels treballs i avaluant-ne els resultats. També obrirà una convocatòria de subvencions per donar suport econòmic als ajuntaments en la seva elaboració.

Per a la redacció d'un MIEM és fonamental disposar d'una sèrie de dades i estudis de base, però cal deixar clar que l'objectiu del mapa no és realitzar aquests estudis, sinó fer un anàlisi dels mateixos per a finalment arribar a unes conclusions sobre les necessitats i dèficits d'equipaments esportius del municipi en un horitzó determinat.

A continuació es presenta una guia per a facilitar la redacció del MIEM, analitzant i especificant-ne els documents de que consta i que seran útils per tal de prendre una decisió encertada alhora de planificar la política d'equipaments esportius del municipi.

2 Equip de treball i mitjans

L'elaboració del MIEM ha de tenir un responsable que doni unitat i coherència al conjunt, que faci el seguiment dels terminis i que coordini el treball de redacció dels tècnics que participin en el seu procés de redacció.

És convenient que el MIEM estigui sota la direcció dels propis serveis de l'àrea d'esports de l'ajuntament que, en funció de la grandària del municipi, hauran de comptar amb la col·laboració dels serveis tècnics municipals, o en el seu cas del Consell Comarcal o de la Diputació. A més, donat el gran abast que poden arribar a tenir els treballs en determinats casos, pot ser de gran servei comptar, amb la col·laboració en aspectes puntuals, amb especialistes en altres àmbits: sociologia, urbanisme, arquitectura, gestió, etc.

El caràcter transversal d'aquest document fa recomanable el lideratge i la coordinació del tècnic d'esports per a la coordinació operativa en la participació dels agents implicats. Aquesta transversalitat comporta la implicació de diferents serveis municipals, com per exemple: urbanisme, educació, medi ambient, benestar social, cultura i els que l'ajuntament consideri necessari per adequar-se a les necessitats i objectius municipals.

En els municipis que compten amb un gran nombre d'instal·lacions esportives és de molta utilitat poder **comptar amb l'ajut de programes informàtics amb sistemes d'informació geogràfica (SIG)** amb els que s'agilitza la situació i la identificació dels diferents equipaments al plànol del municipi en permetre el treball amb dades i amb imatges de manera simultània. Els SIG també permeten l'agilitat alhora d'actualitzar instal·lacions del cens d'equipaments esportius i també són útils per fer el seguiment dels objectius que el MIEM defineixi.

3 Estudis de base

El sistema esportiu municipal depèn de diversos factors condicionants que cal conèixer amb detall. Aquests són bàsicament el territori, la demografia, el nivell de pràctica físicoesportiva i les característiques de la dotació dels equipaments esportius. És per això que per tal de poder arribar a conclusions fiables, cal disposar de treballs d'anàlisi, recerca i verificació de dades. Són el que s'anomena estudis de base, que no formen part estricta del MIEM però que són imprescindibles per a la seva redacció.

3.1 Territori

Un dels factors determinants alhora de decidir l'emplaçament d'un nou equipament és l'estructura territorial del municipi i la situació dels diferents serveis i infraestructures.

El document que a escala municipal contempla aquestes dades és el **Pla d'ordenació urbanística municipal (POUM)**. Per poder analitzar l'estructura territorial del municipi es recomana disposar de les dades següents:

- Quantificació de reserves de sòl d'equipaments esportius
- Quantificació de reserves de sòl d'equipaments educatius
- Informació del sistema urbanístic de comunicacions, indicant les vies urbanes, les places, les zones d'aparcaments, el transport públic, detallant les zones de vianants i els itineraris no motoritzats actuals i previstos.
- Informació del sistema urbanístic d'espais lliures, detallant els parcs i altres espais amb potencial d'ús esportiu com són les àrees d'activitat esportiva.
- Quantificació de la població del municipi, detallant la seva distribució, densitat i previsions de creixement urbà.
- Delimitació dels diferents nuclis urbans, entitats locals menors, barris o districtes del municipi susceptibles d'un estudi particularitzat.

Si s'ha redactat un **estudi de mobilitat** del municipi o un **informe ambiental**, es recomana que les seves conclusions es tinguin en consideració en la redacció del MIEM.

En el cas que el municipi no hagi aprovat el seu POUM, es faran servir les dades dels documents d'ordenació urbanística que s'escaigui, intentant obtenir les dades el més actualitzades possible. En aquests casos **la redacció del MIEM pot servir per fixar les reserves de sol d'equipaments esportius al municipi**, i que aquestes les reculli el POUM en la seva futura redacció o revisió.

3.2 Demografia

Conèixer el nombre d'habitants i la seva estructura d'edat, **no l'actual sinó la prevista a l'horitzó del MIEM**, és fonamental en aquest procés de planificació. El PIEC, per realitzar les seves previsions, ha pres com a data d'horitzó l'any 2015, basant-se en les projeccions de població de Catalunya fetes per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) l'any 2004. Si al municipi es preveu un canvi demogràfic substancial respecte les previsions del PIEC, aquest ha d'estar avalat per estudis específics o l'IDESCAT i ha d'analitzar la seva incidència sobre l'estructura actual del municipi i del seu àmbit territorial, per al mateix horitzó del PIEC.

Per altra banda, cal tenir en compte diferents factors demogràfics que poden condicionar el sistema esportiu del municipi, com són:

- L'estructura d'edats i sexe de la població actual i prevista.
- La població flotant ocasionada per les relacions de mobilitat amb els municipis veïns. Poden ser relacions de base no diària (compres no quotidianes, ús de serveis professionals, ús d'equipaments socials..) o relacions de base diària (mobilitat obligada per motius d'estudi o laborals).
- L'incidència dels nous col·lectius d'immigrants.
- L'existència al municipi d'assentaments formats per segones residències, zones industrials, grans superfícies comercials o zones deprimides o de conflicte social.

3.3 Anàlisi i avaluació de la pràctica físicoesportiva

El MIEM, per tal de poder determinar quines necessitats en equipaments esportius tindrà en un horitzó determinat, ha de conèixer prèviament quina és la realitat específica en aquesta matèria dels habitants del municipi.

El grau de complexitat creix en proporció a la mida del municipi. Així, als municipis amb menys habitants és possible arribar a conèixer directament la demanda d'equipaments esportius a través de les peticions de la població. És el que s'anomena **demanda expressada**.

Una important eina per arribar a conèixer les pautes de la demanda dels ciutadans és l'**enquesta sobre els hàbits físicoesportius** de la població del municipi. Aquest és un treball que s'ha d'adaptar a les necessitats municipals i a les característiques del lloc, però per què els resultats siguin comparables han de mantenir una base metodològica homogènia amb enquestes d'àmbit més general realitzades a Catalunya. Les dades del propi municipi s'han de poder comparar amb d'altres municipis de característiques semblants.

Per obtenir dades representatives i fiables d'una enquesta d'aquest tipus es requereix la participació d'especialistes i s'ha de seleccionar una mostra prou suficient i

representativa, fet que suposa un elevat cost econòmic. Per aquesta raó no sempre s'aconsella la realització de l'enquesta en municipis de menys de 25.000 habitants i es pot considerar metodològicament correcte adoptar les dades de les enquestes que tenen com a univers tota la població Catalana major de 14 anys. El CCE ja ha fet tres enquestes els anys 1990, 1998 i 2004. Aquests resultats es poden interpretar segons les característiques particulars del municipi (situació geogràfica, mida del municipi, context urbà, grups d'edat o sexe...)

Altres aspectes a analitzar i tenir en compte són l'esport extraescolar, l'esport federat, l'associacionisme esportiu, i quin és el mercat que abasta el sector privat.

3.4 Anàlisi dels equipaments esportius

Disposar d'un cens d'equipaments esportius actualitzat és imprescindible per a la redacció del MIEM. El Cens d'equipaments esportius de Catalunya (CEEC) ha estat una eina fonamental en el procés de redacció del PIEC. La Llei de l'esport de Catalunya contempla, entre les funcions del Consell Català de l'Esport, la d'actualitzar el CEEC i també estableix que correspon als ajuntaments portar el Cens d'equipaments esportius del seu municipi (CEEM).

El PIEC estableix que els CEEM han de tenir un àmbit homogeni i la mateixa base metodològica que el CEEC i que els ajuntaments han d'informar al CCE de l'inici d'aquelles obres, dintre del seu terme municipal, que impliquin la construcció de nous equipaments o la modificació de les dades relatives al nombre i el tipus d'equipament dels ja existents.

La consulta de les dades bàsiques dels equipaments esportius recollides al CEEC està disponible a Internet (<http://www.gencat.net/presidencia/esport>) així com la base metodològica i el procés a seguir per a l'actualització de les dades. Els ajuntaments interessats poden sol·licitar al CCE les dades completes dels equipaments esportius que consten censats al seu terme municipal.

Les dades mínimes que s'han de recollir de cada equipament del municipi han de ser les establertes al CEEC com a bàsiques, tot i que es recomana que per a les instal·lacions municipals, les escolars i les associatives se'n recullin les dades bàsiques i també les complementàries, sense perjudici que cada municipi pugui ampliar-les segons les seves necessitats (serveis, preus, dades del personal...).

El CCE actualitza de manera permanent el CEEC amb les aportacions rebudes dels ajuntaments, de les obres subvencionades i d'altres fonts d'informació. Periòdicament el CCE realitza una actualització global de les dades del CEEC que implica la realització d'un exhaustiu treball de camp, en aquests moments (segon semestre de 2006) s'està realitzant la campanya per a l'any 2006. Per aquest motiu és recomanable, en aquests moments, no endegar una tasca similar a nivell municipal, però sí que és convenient informar al CCE de les modificacions més importants de les dades bàsiques del CEEC que consten a Internet per a que siguin tingudes en compte en aquest procés d'actualització.

3.5 Dades de gestió dels equipaments existents

És important conèixer les dades de gestió i els paràmetres d'utilització actuals dels equipaments esportius del municipi.

Per a les instal·lacions que pertanyen a la xarxa bàsica del PIEC és necessari definir les seves condicions d'ús. És per això que son de gran utilitat les dades d'usos setmanals diferenciades per col·lectius: escolars, competició i població en general. **És recomanable confeccionar un quadre d'explotació setmanal** de les instal·lacions amb el nombre d'usuaris, abonats, edats, sexe, horaris, aforaments dels diferents espais i de les activitats que s'hi practiquen. Cal fer especial esment a l'anàlisi de les condicions d'ús dels equipaments esportius escolars.

També **cal definir les necessitats concretes de condicionament d'aquestes instal·lacions**, per la qual cosa poden ser útils els plànols de les que es preveu la seva transformació o remodelació. L'escala gràfica 1/1000 pot ser suficient.

Per poder analitzar si l'emplaçament de les instal·lacions de la xarxa bàsica és l'adequat, pot ser interessant grafiar en un plànol l'àrea d'influència de cada instal·lació, situant els domicilis dels seus usuaris.

Per raons de proximitat, és el mateix municipi qui coneix realment les instal·lacions esportives existents en el terme municipal. És aquest qui té la capacitat de detectar amb major precisió quins son els paràmetres necessaris per valorar el servei que pot oferir una determinada instal·lació i la part de la demanda que aquesta pot cobrir.

4 Redacció del MIEM

Correspon a cada ajuntament establir els objectius de la seva política esportiva d'acord amb la política municipal, per la qual cosa ha de considerar les determinacions d'altres regidories com les d'educació, joventut, urbanisme, benestar social, salut, turisme o medi ambient, en els termes que afecten la planificació esportiva. En aquest darrer aspecte caldrà tenir en compte les Agendes 21 d'aquells municipis que les hagin redactat.

Per establir la política esportiva d'un ajuntament cal definir el seu paper en aquest sector i el que es reserva a les associacions esportives sense ànim de lucre i al sector privat; establint els límits de competència, els sectors, les activitats que cal fomentar i els col·lectius als que cal facilitar l'accés a la pràctica esportiva. Cal definir també quina importància ha de tenir l'esport federat i els clubs esportius al municipi. Respecte a les polítiques d'immigració municipals, la vessant esportiva es pot potenciar com a un aspecte integrador, de la mateixa manera que amb les polítiques de gènere. Les instal·lacions esportives dels centres d'ensenyament, considerant la vessant educativa de l'esport, han de rebre una especial atenció i fomentar seva utilització més enllà de l'horari escolar.

El MIEM pot analitzar les necessitats de tots els tipus d'equipaments esportius del municipi, independentment del tipus de xarxa a què pertanyin, però com a mínim ha de contrastar-les amb les determinacions del PIEC i dels estudis de localització per a la xarxa bàsica.

El MIEM ha de plantejar un procediment metodològic estructurat que permeti arribar a concretar unes conclusions i actuacions que donin resposta a les necessitats d'equipaments esportius del municipi. Aquest procediment metodològic s'ha de basar en el balanç entre la oferta i la demanda d'equipaments esportius. Per a la seva redacció es pot fer servir el procediment metodològic del PIEC, però caldrà ajustar-lo en cada cas als objectius i les característiques pròpies del municipi.

4.1 Anàlisi de la demanda

El MIEM ha de determinar les necessitats en equipaments esportius segons l'horitzó i les diferents xarxes considerades.

Cal establir un horitzó que permeti fixar un escenari de pràctica al qual orientem el sistema esportiu del municipi. Es recomana que aquest estigui situat entorn als 15 o 20 anys, tot i que se'n poden establir fases intermèdies, una de les quals haurà de coincidir amb l'horitzó del PIEC (any 2015), per tal de permetre'n la comparació amb les seves determinacions.

La demanda vindrà determinada per les activitats físicoesportives que es preveu que es practiquin i les que es vol potenciar d'acord amb la polítiques esportives municipals.

També hi influeixen el nombre i les principals característiques dels practicants (anàlisi de les dades demogràfiques i de l'enquesta de pràctica) i la intensitat de pràctica. Però no es tracta d'atendre la demanda expressada sinó que **cal quantificar i corregir les tendències inadequades i fomentar les pràctiques esportives que interressi potenciar.**

4.2 Anàlisi de l'oferta

Cal analitzar la situació actual de la dotació i d'utilització dels equipaments esportius del municipi. Principalment és necessària l'anàlisi específica de les instal·lacions existents que pertanyen a la xarxa bàsica del PIEC i l'anàlisi específica de la dotació i de les necessitats d'equipaments esportius dels centres educatius, concretant el dèficit específic de cada centre, quan no puguin fer servir altres instal·lacions d'igual tipus de la xarxa bàsica del municipi.

Cal analitzar l'ús que estan donant els equipaments existents, així com el seu ús potencial per tal de preveure si calen actuacions de reforma o de millora de la seva gestió.

Son d'utilitat les dades següents:

- Situació de totes les instal·lacions de la xarxa bàsica tot diferenciant els espais esportius per tipus.
- Situació de totes les escoles i les instal·lacions esportives que els seus escolars utilitzen en horari lectiu, normalment pistes, sales i pavellons, i en les activitats extraescolars, com son les piscines cobertes, els camps, etc. S'han d'indicar les instal·lacions esportives que els escolars utilitzen, tant si pertanyen al recinte de l'escola com si no.
- Situació d'altres tipus d'equipaments de la xarxa complementària amb espais convencionals (pistes de tennis, frontons, piscines aire lliure, sales especialitzades, petanca, etc.) singulars (golf, circuits, rocòdroms, pistes de monopatí o patí en línia, espais de jocs tradicionals o populars, etc.) o àrees d'activitat (carrils bici, senders, vies ferrades, zones d'activitat en platges, rius o barrancs, etc.).

Aquestes dades han de permetre l'anàlisi de la relació dels equipaments amb el seu entorn, el seu àmbit de influència i la seva accessibilitat tant si és en transport públic com en vehicle privat. També han de permetre detectar zones o àmbits desatesos d'equipaments esportius bàsics.

4.3 Balanç entre l'oferta i la demanda

El MIEM ha de concretar els dèficits de cada un dels tipus d'equipament i el seu emplaçament dins del municipi, tenint especial cura en la distribució equilibrada, segons les necessitats dels diferents districtes, barris, nuclis o entitats locals menors.

El procés metodològic en la redacció del MIEM hauria de basar-se en l'anàlisi de la relació entre l'oferta i la demanda en equipaments esportius.

S'ha d'avaluar quin tipus d'equipament esportiu pot donar resposta a cada pràctica esportiva que interressi fomentar, analitzant els diferents espais de pràctica que es poden fer servir en aquella pràctica esportiva.

Una vegada avaluades les necessitats al municipi de cada tipus d'equipament, s'ha de definir quins dels equipaments existents donen resposta a aquest tipus de pràctica esportiva per poder concloure si la demanda ja es troba coberta amb els equipaments actuals o si, per contra, caldrà construir-ne de nous.

També **s'ha d'estudiar l'àrea d'influència que cada tipus d'equipament pot oferir per tal de dividir el municipi en àmbits d'estudi d'una mida determinada**. Així es pot veure amb claredat en quins àmbits d'estudi és necessari construir un nou equipament, o per contra, si ja en té les necessitats cobertes, o si cal remodelar-ne els existents.

Cada tipus d'equipament té un radi d'influència diferent i per tant, necessita que es defineixin àmbits d'estudi de mida diferent. Les dimensions d'aquests àmbits també varien en funció de la morfologia del teixit urbà, del transport públic, la topografia, el clima, etc.

Per donar resposta a la demanda plantejada es poden estudiar diferents models de situació dels equipaments, i fins i tot, plantejar diferents alternatives d'ordenació. Es pot optar per potenciar un gran complex esportiu, o per contra, repartir pel territori petites dotacions esportives. Es poden construir instal·lacions poliesportives o per contra optar per la especialització de determinades instal·lacions per a usos exclusius d'una activitat o de determinats usuaris. Pot interessar potenciar el centre urbà o, per contra, dotar la perifèria de nous equipaments que facin de trànsit amb el sòl no urbanitzable.

Una vegada situats els equipaments al mapa cal comprovar que, amb la solució adoptada, aquests podran cobrir la demanda latent per a l'horitzó establert.

Els resultats han de ser fruit del procés d'anàlisi i balanç entre l'oferta i la demanda, per tant, cal evitar els salts al buit, és a dir, que al final apareguin conclusions que no han estat analitzades prèviament. **És important que amb l'ordenació proposada es justifiqui que es dona resposta a la demanda que té el municipi**. En molts casos, atenent a la grandària del municipi i la seva complexitat, pot ser suficient una explicació raonada de les decisions adoptades, amb sentit comú i amb la voluntat de donar resposta a la necessitat detectada.

És convenient ser generós en la reserva d'espais per tal de fer possible l'expansió o la reforma de les instal·lacions que es proposen. Així es deixa un cert marge per donar

resposta en un futur a possibles variacions de les tendències de la pràctica esportiva que no s'hagin pogut detectar.

Per a concretar quines instal·lacions són necessàries per tal de cobrir la demanda es poden seguir diferents mètodes, en funció de la complexitat del problema i del tipus d'instal·lacions que estudiem, tanmateix, com a referència es poden utilitzar els mòduls de les instal·lacions de la xarxa bàsica del CCE.

4.3.1 Instal·lacions de la xarxa bàsica

Cada ajuntament pot fer servir la metodologia que consideri més apropiada a la seva realitat. En tot cas, per a les instal·lacions de la xarxa bàsica, les determinacions del PIEC i dels estudis de localització han de ser un referent que contrastar amb l'estudi més detallat del MIEM.

El procediment metodològic que s'ha seguit al PIEC s'ha basat en fer un balanç entre el volum que representa la demanda d'equipaments esportius i el corresponent a l'oferta, per finalment poder arribar a establir les necessitats i el corresponent dèficit o superàvit d'equipaments esportius. L'explicació més detallada d'aquest mètode es troba als punts 3.5 i 5 de la memòria PIEC.

Per quantificar les necessitats d'equipaments s'utilitza el concepte d'usos setmanals, que equival al nombre d'utilitzacions d'una hora, en un equipaments esportiu, que es produeixen setmanalment. Aquest equival al nombre de practicants per la intensitat de la pràctica.

Per a les instal·lacions de la xarxa bàsica, el PIEC ha quantificat les necessitats de pista poliesportiva (POL), pavelló poliesportiu (PAV), sala esportiva (SAL) i camp poliesportiu (CAM), per a cada àrea bàsica territorial (ABT). Aquestes es recullen a la taula 5.4.6.1 de la Memòria del PIEC i s'expressen en usos setmanals. Les necessitats de piscina coberta (PCO) i camp d'atletisme (ATL), per a cada agrupació (AGR) es recullen a la taula 5.4.6.2 de la memòria del PIEC.

Una vegada obtingudes les necessitats en usos es tradueix aquesta dada en equipaments necessaris, tot dividint els usos necessaris per l'ús potencial de càlcul dels equipaments. En la xarxa bàsica del PIEC, el dèficit és la part de les necessitats no ateses a cada àmbit territorial, dèficit que finalment es tradueix a les instal·lacions esportives de cada tipus i en els municipis de l'àmbit on correspongui. Els resultats obtinguts es poden consultar al estudis de localització per a les instal·lacions de la xarxa bàsica (LOC). Cal recordar però, que aquest resultats responen a les hipòtesis establertes al PIEC per al seu horitzó i que en cada cas s'han d'adaptar a les circumstàncies concretes que en el MIEM s'estan analitzant.

4.3.2 Instal·lacions esportives dels centres educatius

Un dels aspectes que el MIEM ha d'analitzar és la dotació i les necessitats específiques de les instal·lacions esportives dels centres educatius del municipi.

Es tracta de verificar que cada escola estigui dotada amb les instal·lacions esportives que els escolars utilitzen en horari lectiu. Si hi ha escoles sense dotació pròpia, aquestes com a mínim han de tenir accés a una instal·lació esportiva propera, amb la que és recomanable que tinguin comunicació de vianants directa. D'aquesta manera cada centre escolar ha de tenir la seva instal·lació esportiva de referència. Altrament es recomana que també s'analitzi la dotació d'equipaments per a les activitats extraescolars.

En el cas de municipis amb pocs habitants és desitjable que la zona esportiva municipal estigui situada al costat de l'escola, si n'hi ha, per tal d'optimitzar-ne l'ús.

4.3.3 Xarxa complementària

Cal no desaprofitar la redacció del MIEM per considerar el pes que té la pràctica d'activitats físicoesportives que no requereixen espais convencionals. És per això que es recomana que s'analitzin com a xarxa complementària els equipaments que donen suport a aquests tipus de pràctica. Es tracta preveure la necessitat d'àrees d'activitat, com són els parcs lúdicoesportius, zones delimitades a platges, lleres dels rius o altres espais no estrictament esportius però que permeten la pràctica de determinats esports no convencionals. També pot ser un bon moment per a endegar la creació d'una xarxa alternativa d'itineraris no motoritzats amb la creació de circuits a peu, carrils bici, la recuperació de camins i senders. Aquests itineraris poden servir de connexió entre equipaments esportius i escolars. Es poden aprofitar les zones verdes i el sòl no urbanitzable existents al municipi per a l'ús esportiu, per tal de potenciar la pràctica esportiva de salut i lleure.

Per estudiar i situar les instal·lacions de la xarxa complementària, en funció de quin tipus d'instal·lació es tracti, pot ser difícil establir quina és la demanda. En altres casos el tipus d'equipament pot fer difícil fer un càlcul de la oferta que dona. Per aquesta raó pot ser suficient que al MIEM es reconegui la importància per al municipi d'aquest tipus determinat de pràctica, que defineixi quins tipus d'equipaments en són necessaris, i que els situï al mapa en funció, potser, de la voluntat política de potenciar aquest esport, més que com a conseqüència d'un càlcul específic de necessitats.

Per poder treballar en aquest tipus de xarxa és essencial que es coordinin els treballs amb els serveis tècnics d'urbanisme. Com que en aquests tipus d'espais sovint es pot compatibilitzar l'ús esportiu amb usos de molts altres tipus, serà imprescindible consensuar-ne les actuacions amb totes les regidories.

4.4 Conclusions

Analitzats els resultats del procés i les diferents opcions possibles, **el MIEM ha d'arribar a definir una proposta concreta d'avaluació**, programada en una o diverses fases en funció dels horitzons que s'havien establert prèviament i de la disponibilitat real d'espai i mitjans per a assolir-los.

Cal definir els criteris de prioritat de les diferents actuacions. L'aplicació ha de tenir en compte el desenvolupament per etapes, el control i l'avaluació dels programes i la

revisió del pla. Aquest últim pas **ha de permetre fer l'avaluació de les inversions necessàries** per tal de construir les instal·lacions deficitàries de les xarxes considerades.

Tot el volum d'informació que s'ha necessitat per a la redacció del MIEM, s'ha de poder concretar en un document final sintetitzat, de manera que es pugui interpretar de manera independent a la resta d'informació. **Es recomana que aquest document final tingui una plasmació gràfica del seu resultat en forma de plànol** que permeti visualitzar tota la informació.

Cal establir les reserves de sòl necessàries per atendre les necessitats en equipaments esportius del municipi definides al MIEM. Si aquestes suposen una modificació de les previsions del POUM, cal tenir-les en compte en el seu procés de revisió.

Com a referència, el PIEC, a títol orientatiu, proposa uns estàndards que responen a unes necessitats mitjanes dels municipis en funció del nombre d'habitants. Aquests estàndards s'han d'entendre com a provisionals i només es consideren les instal·lacions esportives que pertanyen a la xarxa bàsica.

La llei de l'esport contempla la possibilitat de declarar d'interès públic un solar que s'hagi de destinar a equipament esportiu, per així fer possible que s'iniciïn els tràmits d'expropiació.

5 Tramitació i terminis

La redacció del Mapa d'instal·lacions i equipaments esportius del municipi correspon als respectius ajuntaments.

El Consell Català de l'Esport oferirà assessorament tècnic per a la redacció del MIEM d'acord amb els plantejaments i requeriments del PIEC i també obrirà periòdicament convocatòries públiques per a subvencionar aquests treballs. Per altra banda, facilitarà als ajuntaments interessats les fitxes del CEEC corresponents al municipi, la relació de les instal·lacions esportives de la xarxa bàsica i l'estudi de localització de la comarca.

La redacció del MIEM ha d'estar necessàriament lligada als criteris de protecció mediambientals pels quals s'ha de regir tot procés de planificació. Els objectius de sostenibilitat cal que es converteixin en un criteri de coherència del conjunt del MIEM. Actualment existeix una directiva europea que en regula aquests aspectes, tot i que encara resta pendent de la seva transposició. És la directiva 2001/42/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de juny, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes al medi ambient.

Durant tot el procés de formulació i tramitació del MIEM és important tenir en compte la participació ciutadana. Si al municipi ja s'ha redactat un reglament de participació ciutadana, aquest pot servir de guia a seguir per tal de garantir i fomentar els drets d'iniciativa, informació i participació dels ciutadans. En tot cas el procediment dels sistemes d'informació pública i de participació ciutadana s'han de definir prèviament a l'inici de redacció dels treballs del MIEM.

També és convenient constituir comissions de seguiment per donar veu a les entitats de l'àmbit esportiu i analitzar i coordinar les propostes amb les altres regidories municipals (educació, cultura, turisme, joventut, benestar social, medi ambient...) vertebrant els valors de l'esport que li confereixen una transversalitat manifesta.

Els terminis necessaris per redactar un MIEM, donant per suposat que es disposa dels treballs de base suficients, poden variar molt en funció de la mida del municipi i del grau de complexitat d'aquest. Orientativament podríem establir entre 6 i 12 mesos com el temps recomanable per a realitzar els treballs. Allargar aquest termini pot arribar a provocar que les dades de base siguin obsoletes abans de finalitzar els treballs.

L'ajuntament ha de trametre el MIEM al Consell Català de l'Esport que emetrà informe sobre l'adequació a les determinacions i directrius del PIEC.

En el cas que les conclusions del Mapa d'instal·lacions i equipaments del municipi s'ajustin als criteris del PIEC, podran incorporar-se als estudis de localització, principalment els canvis acreditats en el CEEC, en la població, o quan es dedueixi la no conveniència d'atendre els dèficits previstos al PIEC per motius de manca de sòl o altres circumstàncies que puguin concórrer.

Atesa la incidència urbanística i territorial de les reserves de sòl i equipaments que es proposin, el Departament de Política Territorial i Obres Públiques emetrà, si cal, el corresponent informe.

Una vegada analitzats aquests informes, l'aprovació del MIEM correspon a l'ajuntament respectiu.

6 Documentació

La documentació que es detalla a continuació està pensada a títol orientatiu, corresponent a la que seria normal per a municipis aproximadament entre 10.000 i 50.000 habitants. Per tant, el municipis més petits poden simplificar-la i els més grans necessàriament l'hauran d'ampliar.

6.1 MIEM

1. Memòria.

1.1. Política esportiva del municipi. Definició d'objectius. Línies estratègiques.

1.2. Metodologia.

1.3. Anàlisi general del sistema esportiu local.

1.3.1. Anàlisi general de la situació actual de la dotació dels equipaments esportius del municipi. Emplaçament, mides, estat, condicions d'ús i condicions urbanístiques.

1.3.2. Anàlisi de les instal·lacions existents que pertanyen a la xarxa bàsica del PIEC. Condicions d'ús i necessitats concretes de condicionament.

1.3.3. Anàlisi específica de la dotació i de les necessitats d'equipaments esportius dels centres educatius del municipi.

1.4. Determinació de les necessitats en equipaments esportius segons les diferents xarxes considerades al MIEM.

1.5. Propostes d'actuacions a desenvolupar. Concreció dels dèficits de cada un dels tipus d'equipament i del seu emplaçament al municipi. Si n'hi ha, explicació de les diferents alternatives.

1.6. Conclusions. Proposta final adoptada. Pla d'etapes. Prioritats d'actuació.

1.7. Avaluació econòmica i financera de les actuacions a desenvolupar. Supòsits de revisió del MIEM.

2. Documentació gràfica.

Llevat del plànol de situació, tots els plànols es representaran damunt les bases de topografia referenciades sobre coordenades UTM, a l'escala mínima de detall 1:5000. En el cas que els plànols també es presentin en format digital, es recomana que

estiguin organitzats de manera que es puguin superposar els diferents plànols sobre un mateix document mitjançant gestió de capes.

2.1. Plànol de situació del terme municipal a escala 1:50.000

2.2. Plànols de localització dels equipaments esportius existents, tot diferenciant els equipaments per tipologies:

- Instal·lacions existents que pertanyen a la xarxa bàsica, tot diferenciant els espais per tipologies.
- Centres escolars existents i en projecte, i instal·lacions esportives que els escolars utilitzen en horari lectiu i en les activitats extraescolars, incloses les que no formen part d'un centre escolar.
- Equipaments existents de la xarxa complementària.

2.3. Plànols de proposta de situació de les noves instal·lacions:

- Instal·lacions deficitàries de la xarxa bàsica, tot diferenciant els espais per tipologies.
- Proposta d'instal·lacions amb ús escolar, tot diferenciant els espais per tipologies.
- Equipaments deficitaris de la xarxa complementària.

2.4. Plànol resum d'imatge final del sistema d'equipaments del municipi: equipaments actuals i deficitaris de totes les xarxes que s'han considerat al MIEM. Relació amb els sistemes d'espais lliures i amb la xarxa de mobilitat del municipi.

2.5. Plànol de proposta de les reserves de sòl necessàries per atendre les necessitats en instal·lacions esportives del municipi, amb quadre de superfícies de tot el sòl esportiu, tant existent com de nova creació.

6.2 Annexes

Es recomana que als annexes s'inclouï l'informació més rellevant dels estudis de base que s'han fet servir per a elaborar el MIEM.

1. Pla d'ordenació urbanística municipal. Extracte de les dades que afecten al MIEM:

1.1. Plànols de reserva de sòl d'equipaments esportius, reserva de sòl d'equipaments educatius, sistema urbanístic de comunicacions (zones de vianants, itineraris no motoritzats, transport públic, etc.), sistema urbanístic d'espais lliures (àrees d'activitat, parcs lúdicoesportius, etc.), previsions de creixement urbà i densitats de població.

- 1.2. Justificació dels diferents nuclis urbans, entitats locals menors, barris o districtes del municipi susceptibles d'un estudi particularitzat.
- 1.3. Informe ambiental del Pla d'ordenació urbanística municipal, si n'hi ha.
- 1.4. Estudi de mobilitat del municipi, si n'hi ha.
2. Programa de participació ciutadana, si s'escau.
3. Dades demogràfiques.
4. Cens d'equipaments esportius del municipi.
  - 4.1. Situació actual de la dotació dels equipaments esportius del municipi. Dades bàsiques.
  - 4.2. Situació actual de les instal·lacions existents que pertanyen a la xarxa bàsica del PIEC. Dades bàsiques i complementàries.
5. Plànols de les instal·lacions existents de la xarxa bàsica amb indicació de l'accés, aparcaments i quadres de superfícies i plànols de proposta d'implantació de les noves instal·lacions (escala orientativa 1/1000).
6. Estudis de pràctica físicoesportiva o de demanda.
7. Gestió dels equipaments existents. Plànols de l'àrea d'influència dels usuaris de cada equipament. Programació i nivell d'usuaris de les instal·lacions esportives. Quadres d'utilització setmanal en usos per tipus d'usuari, diferenciant gènere.